

mig fortellig at anføre mine Grunde derfor. Jeg troer ligesom den sidste ærede Taler, at Forslaget er ubetimeligt, at Tiden endnu ikke er kommen til, at Kirkens Forsatning kan ordnes; jeg troer ikke, at Betingelserne ere tilstede i Menighedslivet. Der mangler det selvbevidste Menighedsliv, hvorved Menighederne søle sig som et kirkeligt Samfund, der nødvendigvis maa være en Betingelse for, at en sliq Institution kan organisk udvikle sig deraf. Jeg maa være ganske enig med den ærede Afd. Lands- thingsmand for 1ste Kreds (Madvig) i, at det Grundlag, der er tilstede i det nuværende kir- kelige Liv, er saa svagt, at man vanskelig der- paa kan bygge en sliq Ordning af de kirkelige Forhold. Der er i Menighederne, som jeg kjender dem, altfor uklare Forestillinger om Kirken i Almindelighed og altsaa ogsaa om en Kirkeforsatnings Betydning, til at man skulde kunne troe, at det var den rette Tid nu til at indlade sig paa en Ordning af Sagen. Der er en saa ringe Deeltagelse i Menigheden for hvad der angaar Kirken, at det kun vilde give et daarlign Resultat, naar en Forsatning nu skulde indføres. Menighederne bestaae for Størstedelen af Indifferente, Ligegyldige, som ikke have noget klart Syn paa Kirken og dens Betydning eller Deeltagelse og Interesse for Samme. De materielle Interesser ere saa overvejende, at de trænge de aandelige tilbage, og det kan ikke undgaaes, at de ogsaa i denne Sag vilde gjøre sig gjældende. Vil man nu indvende mod mig, at naar der saaledes er en Mangel paa sandt kirkeligt Liv, maa man ved en Forsatning søge at fremkalde det, maa jeg dertil svare, at det er at forberke Virkning med Marsag og Marsag med Virkning. Just denne Mangel paa Interesse, denne Ligegyldighed for det Christelige, det Kirkelige, det Aandelige vil gjøre, at Valgene ikke vilde faae noget tilfredsstillende Udfald, og jeg troer virkelig, at det kirkelige Liv mangler den Sandhed og Livs- kraft, at det kan bære — som det er sagt — denne Substitution. Det kan ikke undgaaes, at der ogsaa her vil fremkomme Valgbewægelser, som vel kunne være paa rette Sted, hvor det gjælder politiske Valg; men her vilde være for- dærvelige, hvor der er Tale om Valg, der ikke blot skulle foregaae i Kirken, men endog paa

de kirkelige Høitidsbage, idet man, som det lader til, synes, at Søndagene ikke ere gode nok; disse Valgbewægelser vilde trænge sig ind i Kir- ken og Menigheden og virke megen Skade. Hvad der mange Steder vil gjøre Udsaget eller idetmindste faae en stor Indflydelse ved Val- get, er politiske, borgerlige og navnlig mate- rielle Interesser og Hensyn. Jeg frygter me- get for, at der mindre vil blive spurgt om og taget Hensyn til reent kirkelige Sager, s. Ex. om Læren og Lærdommen i Kirken bevares i sin Reenhed, om Sacramenterne forvaltes over- eensstemmende med Indstiftelsen, om Samfundslivet bliver engere i Nærlighed og nøt Sammenflutning ved den Hellige Aand og saa videre, end der vil tages Hensyn til materielle Interesser, og spørges, om der kan opnaaes materielle og timelige Fordele; jeg vil som Exempel nævne Kirke- og Præste- tiendens Afløsning. Jeg vil imidlertid i For- bigaaende forvare mig imod, at der skal blive rettet den Bebreidelse imod mig, at jeg skulde være bange for Præstetiendens Afløsning; thi i den Henseende troer jeg, at den lovgivende Mægt har Ret til at ordne Sagen. Men Valgene kunne efter min Formening ikke blive saaledes tilfredsstillende, at deraf kan fremgaae en Kirkeforsatning, som kan blive til Gavn og Velsignelse for Kirken og det Christelige Samfund i Fædrelandet. Nu vil man vel sige: naar kommer saa Tiden? Ja, det veed jeg ikke, men vi vilde haabe, at efterhaanden som Sagen mere og mere alvorligt forhandles og kommer under Omtale — og selv Behand- lingen af Sagen og Drostelsen her i Folkere- præsentationen vil ikke være uden Betydning — vil der mere og mere uddanne sig en bestemt og klar Mening derom og vækkes større Deel- tagelse derfor. Majoriteten i Udvalget vil maaffee sige, at der nu fremdeles vil komme til at staae en ledig Plads aaben, som ikke bliver udfyldt, og som Rigsdagen hidtil har maattet indtage, skøndt den ikke dertil har særligt Kald eller Berettigelse; men jeg troer, at der er mindre Fare ved, om Rigsdagen endnu i nogen Tid indtager den ledige Plads, end om man vilde forhaste Sagen. Jeg troer ikke, at Rigsdagen har misbrugt sin Stilling, men tværtimod været meget varsom i Behand-